

NÅR DU ER HENVIST TIL SYGGEHUS

Gældende fra 1. oktober 2016

Pjecen indeholder

Dine rettigheder og valgmuligheder	1
Frit sygehusvalg	3
Ret til hurtig udredning.....	4
Udvidet frit sygehusvalg.....	6
Hvornår har du ikke ret til udvidet frit sygehusvalg?	8
Sygehusbehandling i udlandet.....	8
Dine øvrige muligheder ved livstruende kræftsygdomme og visse hjertesygdomme	10
Transport når du benytter dine valgmuligheder.....	10
Information, råd og vejledning.....	11
Dine klagemuligheder	12
Yderligere information.....	12

Dine rettigheder og valgmuligheder

Som patient har du **frit sygehusvalg** til alle offentlige sygehuse og enkelte private specialsygehuse, klinikker eller hospices. Det betyder, at du selv kan vælge, hvilket offentligt sygehus du vil udredes eller behandles på. Læs mere i afsnittet *Frit sygehusvalg*.

Hvis din læge henviser dig til udredning på sygehuset, har du ret til **hurtig udredning**. Det vil sige at få undersøgt, hvad du fejler inden for 30 dage, hvis det er fagligt muligt. Hvis ikke sygehuset kan udrede dig inden for 30 dage, har du ret til at få en plan for dit videre udredningsforløb og sygehuset skal undersøge om, der er et andet sygehus – et såkaldt samarbejdssygehus - som kan udrede dig indenfor 30 dage (se boks 1: Hvad er et samarbejdssygehus?). Læs mere i afsnittet *Ret til hurtig udredning*.

Boks 1: Hvad er et samarbejdssygehus?

Et samarbejdssygehus er et sygehus, som din region samarbejder med og normalt benytter. Det kan både være et offentligt og et privat sygehus, ud over din bopælsregions egne sygehuse.

Hvis dit sygehus ikke kan udrede dig inden for 30 dage, skal din bopælsregion ifølge loven forsøge at få dig udredt inden 30 dage på et samarbejdssygehus.

Hvis hverken dit sygehus eller et samarbejdssygehus kan udrede dig inden for 30 dage, har du ret til **udvidet frit sygehusvalg til udredning**. Det betyder, at du kan vælge at blive udredt på et privat sygehus – et såkaldt aftalesygehus (se boks 2: Hvad er et aftalesygehus?). Læs mere i afsnittet *Udvidet frit sygehusvalg*.

Boks 2: Hvad er et aftalesygehus?

Aftalesygehuse er privathospitaler og klinikker her i landet samt sygehuse i udlandet, som har en aftale med Danske Regioner om, at de kan lave den udredning, diagnostiske undersøgelse og/eller behandling, du skal have foretaget.

Der er ikke aftalesygehuse på alle udrednings- og behandlingsområder. Du kan se en oversigt over aftalesygehuse og de undersøgelser og behandlinger, som de har indgået aftale med Danske Regioner om, på www.sygehusvalg.dk

Hvis du har ret til og ønsker at blive behandlet på et aftalesygehus, kan du i din indkaldelse se, hvem du skal kontakte.

Hvis du skal vente mere end 30 dage på sygehusbehandling, får du ret til **udvidet frit sygehusvalg til behandling**. Det betyder, at du kan vælge at blive behandlet på et aftalesygehus. Læs mere i afsnittet: *Udvidet frit sygehusvalg*.

Hvis du skal opereres på sygehuset, men sygehuset ændrer din operationsdato, får du ret til udvidet frit sygehusvalg. Læs mere i afsnittet: *Udvidet frit sygehusvalg*.

Hvis din praktiserende læge har brug for, at sygehuset laver en diagnostisk undersøgelse (fx røntgen eller scanning), skal sygehuset eller samarbejdssygehuset lave denne undersøgelse inden for 30 dage, ellers får du også ret til udvidet frit sygehusvalg. Læs mere i afsnittet: *Udvidet frit sygehusvalg*.

Hvis du har fået konstateret kræft eller visse typer af hjertesygdomme, kan du også være omfattet af andre regler. Du kan læse mere i pjecen "*Maksimal ventetider for kræftsygdomme og visse hjertesygdomme*", som findes på www.sum.dk

I visse tilfælde har du ret til at få betalt eller få refunderet dine udgifter til sygehusbehandling i udlandet. Læs mere i afsnittet: *Sygehusbehandling i udlandet*.

Læs mere om dine rettigheder og valgmuligheder i denne pjece.

Frit sygehusvalg

Hvis din læge mener, at du har behov for en diagnostisk undersøgelse, udredning eller behandling, herunder forundersøgelse på sygehus, kan du overveje, om du vil benytte det frie sygehusvalg. Du kan frit vælge mellem *alle offentlige sygehuse* i hele landet samt en række private specialsygehuse, klinikker eller hospices (se nedenfor), hvis de tilbyder den behandling eller undersøgelse, som din læge mener, at du har behov for. Det kræver, at lægen sender en henvisning til det sygehus, du vælger. Du kan rådføre dig med din læge, men det er dig, der bestemmer. Du kan også benytte frit sygehusvalg, selvom du allerede er i gang med udredning eller behandling.

Private specialsygehuse og klinikker, som du har frit valg til:

Epilepsihospitalet Filadelfia, Sclerosehospitalet i Haslev og Ry, PTU's RehabiliteringsCenter, Sano i Middelfart, Aarhus og Skælskør, Kong Chr. X's Gighospital i Gråsten, Rehabiliteringscenter for Muskelsvind, Vejlefjord, Center for Hjerneskade, Rehabiliteringscentre for traumatiserede flygtninge (OASIS, RCT Jylland og DIGNITY).

Private hospicer, som du har frit valg til:

Sankt Lukas Hospice, Diakonissestiftelsens Hospice, Arresødal Hospice, Hospice Sjælland, Hospice Fyn, Sct. Maria Hospice Center, Hospice Sønderjylland, Hospice Sydvestjylland, Hospice Djursland, Anker Fjord Hospice, Hospice Limfjord, KamillianerGaarden Hospice, Hospice Vendsyssel, Svanevig Hospice, Hospicegården Filadelfia, Hospice Sydfyn, Hospice Søndergård og Hospice Søholm.

Ved akut indbringelse

Hvis du bliver bragt akut ind på et sygehus med ambulance, vil ambulancen automatisk køre dig til nærmeste akutsygehus, som kan behandle dig. Efter undersøgelsen på sygehuset har du ret til at vælge et andet offentligt sygehus, hvis lægen vurderer, at du har behov for flere undersøgelser eller behandling. Læs om transport dertil i afsnittet: *Transport når du benytter dine valgmuligheder*.

Begrænsninger i det frie valg

En sygehusafdeling kan afvise at modtage flere patienter, hvis afdelingen har væsentlig længere ventetid end lignende sygehusafdelinger. De kan dog kun afvise patienter, indtil ventetiden er bragt ned på niveau med lignende sygehusafdelinger.

For patienter, som er optaget i kriminalforsorgens institutioner m.v., kan retten til frit sygehusvalg være begrænset af sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til retshåndhævelsen.

Ret til hurtig udredning

Hvad er udredning?

Hvis du er henvist til udredning, betyder det, at sygehuset skal undersøge, hvad du fejler. Din udredning kan for eksempel bestå af samtaler, fysiske undersøgelser, observationer, billeddiagnostisk (røntgen eller scanning) og funktionelle undersøgelser samt undersøgelser af dit blod, væv m.v.

Hvad indebærer retten til hurtig udredning?

Hvis du er henvist til udredning på sygehus, har du ret til at blive udredt inden for 30 dage, hvis det er fagligt muligt. Det vil sige, at sygehuset, inden for 30 dage efter du er henvist, skal informere dig om behandlingsmuligheder, hvis du har behov for behandling, eller afkræfte mistanken om sygdom. Hvis sygehuset ikke selv kan udrede dig inden for 30 dage, skal det forsøge at få dig udredt inden 30 dage på et samarbejdssygehus (se boks 1: Hvad er et samarbejdssygehus?).

Hvordan beregner du ventetiden på udredning?

Fristen på 30 dage bliver beregnet fra den dato, hvor sygehuset har modtaget henvisningen fra din praktiserende læge eller speciallæge til den dato, hvor du er udredt og kan informeres om, hvad udredningen viser.

Eksempel:

- Hvis sygehuset modtager din henvisning til udredning den 22. august, skal du være færdigudredt senest 30 dage efter den 22. august, dvs. den 21. september.

Hvis sygehuset ikke kan udrede inden for 30 dage

Hvis det ikke er muligt at udrede dig inden for 30 dage, skal sygehuset inden for 30 dage udarbejde en udredningsplan for dit videre forløb. Udredningsplanen skal – i relevant omfang – beskrive de kommende undersøgelser, som sygehuset forventer, at du skal gennemgå.

Hvis hverken sygehuset eller din bopælsregions samarbejdssygehuse har kapacitet til at udrede dig inden for 30 dage, får du ret til udvidet frit sygehusvalg. Det betyder, at du kan få hele eller dele af din udredning foretaget på et aftalesygehus (se boks 2: Hvad er et aftalesygehus?). Du kan læse i din indkaldelse, hvem du skal kontakte, hvis du vil gøre brug af retten til udvidet frit sygehusvalg.

Du kan læse mere om udvidet frit sygehusvalg i afsnittet ***Udvidet frit sygehusvalg***

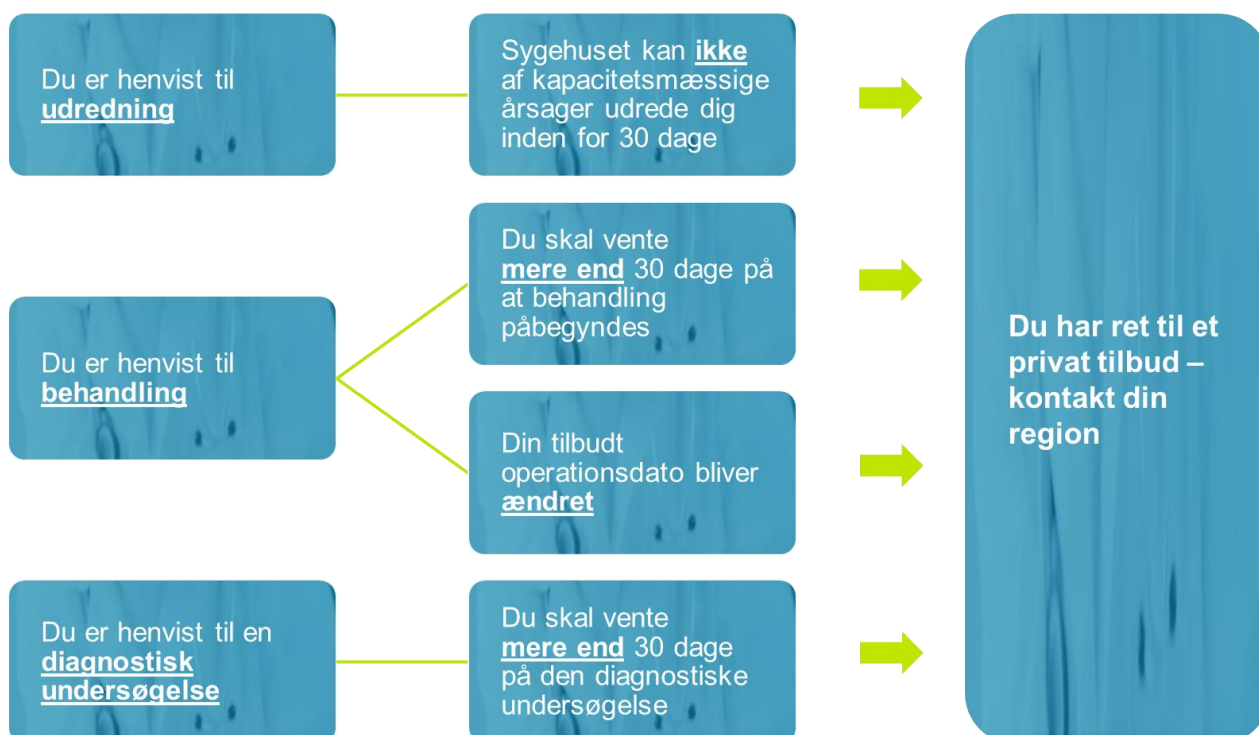
Hvis du har benyttet dit frie sygehusvalg på udredning

Når du har benyttet dit frie sygehusvalg til at blive udredt på en anden regions sygehus, kan du komme ud for, at du bliver henvist tilbage til din bopælsregion, som har ansvaret for at udrede dig. Det kan ske, hvis det viser sig, at det valgte sygehuse ikke umiddelbart kan udrede dig inden for 30 dage eller ikke kan udrede dig uden at inddrage andre offentlige eller private sygehuse og klinikker. Hvis du ønsker en udredning inden for 30 dage kan du tage imod tilbuddet i din bopælsregion. Hvis du fortsat ønsker at blive udredt i en anden region, selvom udredningen overstiger 30 dage, kan du også vælge det.

Udvidet frit sygehusvalg

I en række situationer har du som patient ret til udvidet frit sygehusvalg. Det betyder, at du kan vælge at blive udredt eller behandlet på et privat sygehus – et såkaldt aftalesygehus (se boks 2: Hvad er et aftalesygehus?). I figur 1 kan du se, hvornår du har ret til udvidet frit sygehusvalg.

Figur 1: Hvornår har du ret til udvidet frit sygehusvalg

Hvis sygehuset ikke kan udrede dig inden for 30 dage

Hvis sygehuset, regionens andre sygehuse eller et samarbejdsygehus ikke har kapacitet til at udrede dig inden for 30 dage, får du ret til udvidet frit sygehusvalg. Det betyder, at du kan vælge at få lavet hele eller dele af din udredning på et aftalesygehus (se boks 2: Hvad er et aftalesygehus?).

Hvis du skal vente mere end 30 dage på behandling

Hvis din praktiserende læge eller speciallæge har henvist dig til behandling, herunder forundersøgelse, på et sygehus, og der ikke er behov for yderligere udredning, har du ret til udvidet frit sygehusvalg, hvis du skal vente mere end 30 dage på behandlingen. Når du har ret til udvidet frit sygehusvalg, kan du vælge at blive undersøgt eller behandlet på et aftalesygehus (se boks 2: Hvad er et aftalesygehus?).

Hvis sygehuset og regionens andre sygehuse eller samarbejdssygehuse ikke kan tilbyde dig behandling inden for 30 dage efter, at de har modtaget henvisning fra din læge eller er færdige med din udredning, skal de tilbyde dig at blive henvist til et privat aftalesygehus.

Hvordan beregner du, om du har ret til udvidet frit sygehusvalg på behandling?

Ventetiden på behandling beregnes fra den dato, hvor du er endeligt udredt og frem til den dato, hvor du får tid til behandling. Dvs. at fristen beregnes fra det tidspunkt, hvor du bliver informeret om din sygdoms art, og mulige behandlingstilbud. Hvis der allerede er klarhed om, hvilken behandling du skal have, når sygehuset modtager din henvisning fra din læge, så beregnes fristen fra den dato, hvor sygehuset har modtaget henvisningen.

Eksempler:

- Hvis sygehuset modtager din henvisning til behandling den 1. juli, skal du have tilbudt påbegyndt behandling senest 30 dage efter den 1. juli, dvs. den 31. juli.
- Hvis der ikke er klarhed om, hvilken behandling du skal have når sygehuset modtager din henvisning, men først når sygehuset afslutter udredningen, fx den 14. juli, skal du have tilbudt påbegyndt behandling senest 30 dage efter den 14. juli, dvs. senest den 13. august.

Hvis din operationsdato bliver ændret

Hvis du har fået tilbudt en operationsdato, og sygehuset ændrer den til en anden dag, kan du vælge i stedet at blive behandlet på et aftalesygehus, som kan foretage operationen. Du kan læse i din indkaldelse, hvem du skal kontakte, hvis du ønsker en henvisning til det aftalesygehus, du vælger (se boks 2: Hvad er et aftalesygehus?).

Diagnostiske undersøgelser til brug for egen læge

Hvis din praktiserende læge – for selv at kunne undersøge, hvad du fejler – har henvist dig til en diagnostisk undersøgelse på et sygehus i din bopælsregion eller på et samarbejdssygehus, får du ret til udvidet frit sygehusvalg, hvis du skal vente mere end 30 dage på den diagnostiske undersøgelse. En diagnostisk undersøgelse kan for eksempel være en røntgenundersøgelse eller en scanning.

Det betyder, at du kan vælge at få lavet den diagnostiske undersøgelse på et aftalesygehus (Se boks 2: Hvad er et aftalesygehus?). Du kan læse i din indkaldelse, hvem du skal kontakte, hvis du ønsker en henvisning til det aftalesygehus, du vælger.

Hvornår har du ikke ret til udvidet frit sygehusvalg?

Der kan være undtagelser, som gør, at du ikke kan vælge at blive udredt, undersøgt eller behandlet på et aftalesygehus, selvom fristen på 30 dage ikke kan overholdes.

Hvis der ikke findes et aftalesygehus, som har en aftale om den udredning, undersøgelse eller behandling, som du har brug for, er det ikke muligt for dig at vælge et aftalesygehus.

Hvis sygehuset er nødt til at udsætte din behandling ud over 30 dage pga. din helbredstilstand, kan du ikke benytte det udvidede frie sygehusvalg. Du kan heller ikke benytte det udvidede frie sygehusvalg, hvis du selv ønsker at udsætte din udredning, undersøgelse eller behandling.

Du kan ikke vælge udredning, undersøgelse eller behandling på et aftalesygehus, hvis ventetiden på aftalesygehuset overstiger ventetiden til udredning eller behandling på din bopælsregions sygehuse eller samarbejdssygehuse.

Derudover gælder retten til udvidet frit sygehusvalg ikke udredning, undersøgelse og behandling inden for følgende områder: Organtransplantation, sterilisation, fertilitetsbehandling, refertilisationsbehandling, høreapparatbehandling, kosmetisk behandling, kønsskifteoperation, eller ophold på rekonvalescenthjem. Den omfatter heller ikke forskningsmæssig, eksperimentel eller alternativ behandling.

Sygehusbehandling i udlandet

Højt specialiseret behandling m.v.

Den region, du bor i (din bopælsregion), kan og skal i nogle tilfælde tilbyde dig gratis sygehusbehandling i udlandet. Det gælder for eksempel, hvis sygehuset mener, at du har behov for en højt specialiseret behandling, som ikke kan tilbydes her i landet. Du skal have en forhåndsgodkendelse fra Sund-

hedsstyrelsen, før du kan modtage behandlingen. Du kan eventuelt tale med lægerne på dit sygehus og patientkontoret i din bopælsregion om dine muligheder og rettigheder.

Hvis behandling ikke kan tilbydes rettidigt

Hvis du er henvist til sygehusbehandling, men behandling ikke kan tilbydes inden for en frist, der er lægelig forsvarlig i forhold til din helbredssituation, har du ret til at få en henvisning (E 112/S 2) fra din region til behandling på et offentligt sygehus i et andet EU/EØS-land eller i Schweiz.

Om en frist er forsvarlig, bygger på en lægefaglig vurdering af din helbredssituation og din sygdoms forventede udvikling. Det er din bopælsregion, der vurderer, om fristen er forsvarlig på baggrund af de lægefaglige oplysninger om dig.

Du skal fortælle det udenlandske sygehus, at du har en henvisning (E 112/S 2) til behandling på sygehuset. Sygehuset afregner herefter udgifterne til din behandling direkte med de danske myndigheder. Du skal dog selv betale en eventuel egenbetaling, hvis der også er egenbetaling for borgerne i det land, hvor du bliver behandlet. Du kan kontakte din bopælsregion og bede dem afgøre, om du kan få noget af denne egenbetaling refunderet.

Anden refusion af udgifter til sygehusbehandling i udlandet

Hvis du er henvist til behandling på et sygehus, kan du vælge at modtage behandlingen på et sygehus i et andet EU/EØS-land og bagefter få refunderet udgifterne helt eller delvist. Du skal opfylde en række betingelser for at få refusion. Du kan kun få refusion, hvis behandlingen er den samme eller tilsvarende behandling, som du ville blive tilbudt her i landet. Du skal selv indhente et behandlingstilbud fra et sygehus i et andet EU/EØS-land. Det kan både være på et offentligt eller et privat sygehus.

Inden behandlingen begynder, kan du søge din bopælsregion om en forhåndsgodkendelse. Nogle behandlinger skal du søge din bopælsregion om forhåndsgodkendelse til, før du begynder på behandlingen. Bl.a. skal du søge om en forhåndsgodkendelse for behandlinger, der kræver indlæggelse i mindst en nat, eller ved specialiserede behandlinger.

Hvis du er henvist til sygehusbehandling, og din bopælsregion ikke kan tilbyde dig behandling rettidigt i forhold til dit behov for behandling, har du ret til at

få en forhåndsgodkendelse. Regionen skal give dig svar på din ansøgning om forhåndsgodkendelse senest 14 dage efter, at regionen har modtaget den.

Uanset om du skal have en forhåndsgodkendelse eller ej, bør du altid kontakte din bopælsregion, inden du starter på behandling i andre EU/EØS-lande. På den måde kan du bl.a. få klarhed over, om du kan få refusion for den behandling, som du ønsker, og hvor meget du kan få refunderet.

Du kan få nærmere vejledning hos patientkontorerne om reglerne og procedurerne i forbindelse med behandling i udlandet. Hvis du har spørgsmål til behandling i andre EU/EØS-lande, kan du også kontakte det nationale kontaktpunkt i det EU/EØS-land, hvor du ønsker behandling. Du kan læse mere og finde kontaktoplysninger m.v. på Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside www.stps.dk og på Sundheds- og Ældreministeriets hjemmeside www.sum.dk.

Dine øvrige muligheder ved livstruende kræftsygdomme og visse hjertesygdomme

---

Har du en livstruende kræftsygdom eller visse typer af hjertesygdomme, har du foruden ret til frit og udvidet frit sygehusvalg også ret til behandling efter de særlige regler om maksimale ventetider. Du kan få flere oplysninger på patientkontoret i din bopælsregion og i pjecen ”Maksimale ventetider for kræftsygdomme og visse hjertesygdomme”. Find pjecen på www.sum.dk.

Transport når du benytter dine valgmuligheder

Benytter du det frie sygehusvalg eller det udvidede frie sygehusvalg, skal du selv sørge for transport. Det samme gælder, hvis du vælger at modtage behandling i et andet EU/EØS-land.

Du kan dog få betalt den del af transportudgifterne, som du ville have haft ret til, hvis du ikke havde valgt at blive behandlet på et andet sygehus end det, du er henvist til. Du kan få mere at vide på kørselskontoret i din bopælsregion.

Information, råd og vejledning

Du kan i din indkaldelse fra sygehuset læse, hvem du kan kontakte for at få information og vejledning om valg af sygehus og oplysninger om ventetid.

Når et sygehus har modtaget en henvisning fra fx din praktiserende læge, skal sygehuset inden for 8 hverdage sende en indkaldelse til dig.

Indkaldelsen oplyser blandt andet:

- om tid og sted for din udredning, undersøgelse eller behandling
- om regionen kan tilbyde dig diagnostisk undersøgelse, udredning eller behandling inden for fristen på 30 dage
- om retten til hurtig udredning og dine muligheder for at benytte det frie sygehusvalg og det udvidede frie sygehusvalg
- om dine muligheder for at vælge at blive udredt eller behandlet på de sygehuse eller klinikker, din bopælsregion har en særlig aftale med (aftalesygehus)
- om ventetider på behandling på sygehusene i din bopælsregion og andre regioner

Hvis du ønsker at få oplyst antallet af operationer m.v., der foretages på de forskellige sygehuse, kan du henvende dig til sygehuset.

På patientkontoret i din bopælsregion kan du få mere information om de rettigheder og valgmuligheder, som er omtalt i denne pjece, samt om alle andre patientrettigheder. Du kan også få vejledning og hjælp til at benytte disse muligheder og generel vejledning om transport. Patientkontorenes telefonnumre står på bagsiden af denne pjece.

Dine klagemuligheder

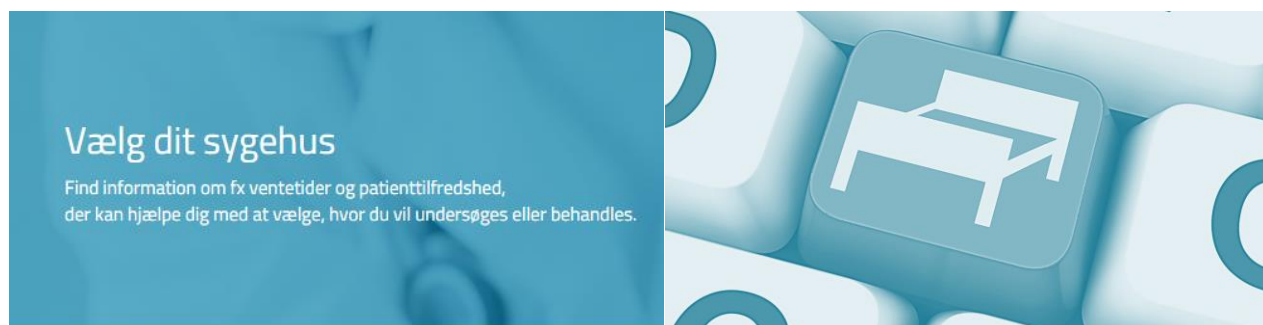
Du kan klage til Styrelsen for Patientsikkerhed, hvis du mener, at regionen ikke opfylder de rettigheder, der er omtalt i denne pjece. Du kan finde flere oplysninger herom på Styrelsen for Patientsikkerheds hjemmeside www.stps.dk.

På patientkontoret i din bopælsregion kan du få yderligere information om dine klagemuligheder og hjælp til at udforme en klage.

Yderligere information

På www.mitsygehusvalg.dk, www.sygehusvalg.dk og www.sum.dk kan du læse mere om ventetider, muligheder for frit valg mm.

Patientkontorer

Patientkontorerne informerer, vejleder og rådgiver om dine patientrettigheder. Bl.a. bistår de patienter, der ønsker at benytte frit sygehusvalg og udvidet frit sygehusvalg, med at blive henvist til et sygehus, der kan varetage den pågældende behandling.

Region Hovedstaden:

Enhed for Patientvejledning

Sygehusvalg (omvisitering): **38 64 99 00**

Patientkontorer (information om regler):

www.regionh.dk/patientvejleder

Bispebjerg-Frederiksberg Hospitaler, Bispebjerg 38 66 66 32

Bispebjerg-Frederiksberg Hospitaler, Frederiksberg 38 66 66 34

Bornholms Hospital 38 66 66 33

Centralt (Enhed for Patientvejledning) 38 64 99 44

Herlev-Gentofte Hospitaler, Gentofte 38 66 66 36

Herlev-Gentofte Hospitaler, Herlev 38 66 66 40

Hvidovre-Amager Hospitaler, Amager 38 66 66 31

Hvidovre-Amager Hospitaler, Hvidovre 38 66 66 42

Nordsjællands Hospitaler, Frederikssund 38 66 66 35

Nordsjællands Hospitaler - Frederikssund 38 66 66 35

Nordsjællands Hospitaler - Hillerød 38 66 66 41

Rigshospitalet, Blegdamsvej 38 66 66 44

Rigshospitalet, Glostrup 38 66 66 37

Region Sjælland:

70 15 50 01

www.regionsjælland.dk/patientvejledning

Region Nordjylland:

97 64 80 10

www.patientrettigheder.rn.dk

Region Midtjylland:

78 41 04 44

www.patientkontoret.rm.dk

Region Syddanmark:

76 63 14 90

www.rsyd.dk/wm406195

Oktober 2016

www.sum.dk

